

LÆSEGUIDER

Solstrålebøgerne TRIN 5

af Lis og Torben Pøhler

Forlaget Pøhler, 2021
ISBN 978-87-93740-72-3

Pøhler

*Balanceret læseundervisning
fra starten*

Forord

Læseguiderne kan give dig inspiration til din samtale om bøgerne med børnene i dagtilbuddet eller til din undervisning i skolens yngste klasser. Du kan vælge at følge guiderne slavisk fra den ene ende til den anden, du kan også vælge at pille ideer ud hist og her og så bruge bøgerne, sådan som det nu passer dig bedst.

Alle bøgerne i denne guide hører til Trin 5.

På **Trin 1 og 2** er bøgerne kendetegnet ved, at der kun er 1-2 linjer på hver side. Der er en fast sætningsstruktur, hvor et eller to ord udskiftes fra side til side.

På **Trin 3 og 4** kommer der flere ord og flere sætninger på hver side. Den faste sætningsstruktur opløses langsomt, og opmærksomheden kan nu rettes generelt mod tegn i teksten og taleboller i illustrationer. Desuden begynder både navne og stedord at indgå i stadig højere grad i teksterne. Til alle bøger på trin 1-4 er udarbejdet puslehistorier.

På **Trin 5** skal de fonologiske strategier mere i spil. Begyndelseslyden i næsten alle ord er identisk med bogtavernes standardlyd.

Til bøgerne på dette trin hører endvidere aktivitetsark med opgaver i ordgenkendelse, skrivning og tekstforståelse. Desuden er udvalgt en sætning, som kan klippes op til puslehistorie.

I alle bøger gemmes bogens pointe til den allersidste side. På bagsiden af bøgerne er oplæg til samtale – enten før bogen læses eller efter.

På indersiderne af bøgerne kan du se forslag til, hvilke aspekter af de fem faglige kernekompetenceområder, du kan arbejde med. Men man kan altså ikke nå det hele hver gang, det er nødvendigt at prioritere.

De fem kompetenceområder, som udgør fundamentet i den balancerede læseundervisning er:

- **Sproglig opmærksomhed**
- **Fonologisk opmærksomhed**
- **Ordforråd**
- **Forståelse**
- **Automatisering**

Til hver bog er der forslag til, hvordan du kan arbejde med udvalgte aspekter af de fem kompetenceområder. Du kan gennemgå bøgerne i den rækkefølge, som du synes passer bedst i din undervisning. Vi har valgt en rækkefølge til arbejdet med bøgerne. Der vil i guiderne fra tid til anden blive trukket tråde tilbage til de bøger, som allerede er gennemgået, således at det, der er lært i arbejdet med én bog, bliver repeteret og bragt i anvendelse igen i en efterfølgende bog.

Puslehistorier til trin 1-4, klippearke med de 120 hyppigst forekommende ord samt aktivitetsark til trin 5-6 kan frit downloades fra www.poebler.dk.

Til trin 1 og 2 udarbejdede vi meget detaljerede Læseguides. Vi regner med, at du nu er så godt hjemme i den balancerede læseundervisning, at du har fundet din egen stil. Læseguiderne til de efterfølgende trin er derfor meget kortere og indeholder i højere grad bare stikord og ideer.

Vi regner med, at der er en tegne-/skrivebog til hver elev. Bogen er et almindeligt ulinjeret kladdehæfte, hvor eleverne kan skrive bogstaver og ord, tegne ting og lime brikker fra puslehistorierne ind i. Vend kladdehæftet, så bliver sidebredden større og længden mindre. Det er det bedste format for elever i den alder. Husk også at instruere om skriveretning: Man starter altid foroven, når man skriver bogstaver.

Rigtig god fornøjelse!

Brøndby februar 2021
Lis og Torben Pøhler

Indhold

Bella løber væk
Side 3

Elias og Alma
bygger en drage
Side 5

Hvem scorer??
Side 7

Karl og Oliver
Side 9

Når enden er
god ...
Side 11

Oscar skal sove
hos Felix
Side 13

Rutsjebanen
Side 15

Sikke en fest!
Side 17

LÆSEGUIDE TRIN 5 Bella løber væk

Mål

Forståelse

Forudsig handling ud fra bogens titel samt billeder på forside og bagside. Sammenhold til sidst forudsigelserne med bogens handling.

Ordforråd

Højfrekvente ord: at, de, den, en, et, far, får, i, hen, med, men, mor, og, også, om, siger, så, til, vi.

Navne: Bella, Hugo, Luna

Indholdsord: gulerod, hotdog, hundesulten, kage, kat, løber, lår, pommefrites, snor, syltetøj, tager.

Sproglig opmærksomhed

Fokus på ordenes begyndelseslyde.

Fonologisk opmærksomhed

Opmærksomheden rettes mod ordenes begyndelseslyde og de tilsvarende bogstaver. I denne bog er der overensstemmelse med begyndelseslyd og bogstav i alle ord på nær ordene: *hvor* og *hjem*, som starter med stumt h, og ordene *om*, *og*, *også*, som alle starter med o, som lyder som /å/.

Automatisering

Lad eleverne læse bogen for hinanden gerne med betoning.

Introduktion til bogen

Bella løber væk er den første bog om familien, som er præsenteret på bogens bagside. Når eleverne prøvet at forudsige handlingen ud fra bogens titel og forside, vil det derfor være oplagt at vise forside og bagside sammen, så eleverne lærer Bellas familie at kende.

- Læs titelbladet og kig på billedet: Hvem kan man se på billedet? Hvor mon de er henne? Tænk på titlen igen – hvem eller hvad mon Bella løber væk fra?
- Tal om opslaget side 2-3: Hvorfor mon far kigger på sit ur? Hvad mon børnene skal? Og hvad skal far og mor?
- Side 4-5: Hvem holder fast i Belles snor? Hvad sker der på side 5? Hvad mon der sker nu?
- Side 6-7: Hvad sker der? Mon Bella fanger katten?
- Tal om de næste opslag: Hvad tager Bella? Hvor er børnene?
- Side 14-15: Hvad sker der nu? Der er kun én side tilbage. Hvordan mon bogen slutter?
- Se side 16: Hvor mon de er på vej hen? Læs teksten og tal om at være hundesulten. Mon Bella er hundesulten? Mon resten af familien er hundesultne?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser.
- Vær omhyggelig med tydelig udtale af især ordenes begyndelseslyde.

Når I har læst bogen

Tal om bogens handling: Hvorfor løb Bella væk? Hvordan kunne det ske? Hvad skete der mon med katten?

- Brug aktivitetsarkets opgave 2 til at tale om, hvad Bella spiser.
- Måske er der nogen, der har også har oplevet, at hunden er løbet fra dem? Hvad skete der? Hvorfor stak hunden af? Hvordan fik de fat på den igen?

Sproglig opmærksomhed

Opmærksomheden rettes mod ordenes begyndelseslyde. Alle ordene i bogen – på nær ordene *og*, *også*, *hvor* og *hjem* – har en begyndelseslyd, som svarer til bogstavets standardlyd. Gå på ordjagt i bogen, fx med udgangspunkt i begyndelseslyden /h/. Sig lyden /h/ tydeligt og genlæs alle ordene, som starter med /h/. Husk at der er forskel på begyndelseslyde og begyndelsesbogstav!

Fonologisk opmærksomhed

Gå på "omvendt" ordjagt i bogen og find ord, der begynder med fx /k/ : kat, katten, kage, kasse, kager (både i billede side 9 og tekst side 12), kører, eller /f/ (se aktivitetsarket opgave 3).

Sig fx: *Nu læser jeg bogen igen. Lyt godt efter: Når jeg læser et ord, der starter med /k/, så skal I række hånden op.* Husk at læse langsomt op og med overdreven tydelighed på begyndelseslyden.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 15) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og lav puslehistorier: Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Prøv også at starte med *mor* eller *går*. Hvad sker der med indholdet? Tegn evt. til en af de nye sætninger. Brug den første opgave på aktivitetsarket til at øve navnene.

Automatisering

I bogen er der mange højfrekvente ord, så den er særdeles velegnet til at træne automatisering. Lad eleverne læse højt for hinanden to og to. De må gerne læse bogen flere gange. Det er vigtigt, at den, der lytter, holder øje med, at alle ordene bliver læst korrekt.

Skrivning

På aktivitetsarket kan eleverne øve sig at skrive både navne og ord. Hvis de har bogen liggende åben foran sig, kan de få støtte til at skrive ordene.

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.

LÆSEGUIDE TRIN 5 Elias og Alma bygger en drage

Mål

Forståelse

Forudsig handling ud fra bogens titel samt billeder på forside og bagsidens instruktive tekst.

Ordforråd

Højfrekvente ord: at, den, det, en, er, et, hun, i, kan, man, ned, nu, og, op, på, siger, skal, så, vi, vil, være.

Navne: Elias, Alma.

Indholdsord: bygger, avis, drage, tingene, ødelagt.

Sproglig opmærksomhed

Fokus på ordenes begyndelseslyde.

Fonologisk opmærksomhed

Opmærksomheden rettes mod ordenes begyndelseslyde og de tilsvarende bogstaver. I denne bog er der overensstemmelse med begyndelseslyd og bogstav i næsten alle ord.

Vær opmærksom på ordene

- *og, om, også, op*, som alle starter med et o, der lyder som /å/.
- *hvordan*, som starter med et stumt h.

Automatisering

Læs hele bogen med stille stemme. Læs side 8-14 to og to med betoning.

Introduktion til bogen

Læs bogens titel og kig på forsidebilledet. Hvem er mon hvem? Hvad er de i gang med? Kig på bagsiden. Der er meget tekst. Læs den højt. Hvad kan man bruge den tekst til?

- Læs titelbladet og tal om billedet: Hvad er det for en drage, som vises?
- Side 2-3: Hvorfor mon de kigger på en computer?
- Side 4-5: Kan I kende billederne? Sammenlign med bogens bagside. Hvad er børnene i gang med?
- Side 6-7: Hvad maler de? Benævn både dragedelene og farverne.
- Side 8-9: Hvad sker der nu? Hvad mon der sker på næste billede?
- Side 10-11: Hvad sker der nu? Hvad mon der sker på næste billede?
- Side 12-13: Hvad er der sket? Hvad mon børnene nu vil gøre?
- Side 14-15: Hvad mon de siger til hinanden? Nu er der kun én side tilbage i bogen. Hvordan tror I, bogen slutter?
- Side 16: Hvorfor mon Alma smiler? Hvordan passede det til jeres forudsigelser?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser.

Når I har læst bogen

Tal om bogens handling: Hvad skal de bruge for at lave en drage? Hvordan går det med at bygge den? Hvad sker der, når de prøver at flyve med den? Hvorfor mon siger Alma slutter med at sige *Juhu*?

- Brug aktivitetsarkets opgave 2 til at tale om, hvad der sker i bogen.
- Hvis bogen havde været længere, hvad mon der så kunne være sket?
- Måske er der nogen, der har prøvet at lave en drage eller flyve med en? Fortæl, hvad der er svært, når man skal have dragen op at flyve.
- Prøv eventuelt selv at lave drager. Der er instruktion på bogens bagside!

Sproglig opmærksomhed

I bogen er der mange ord med mere end en stavelse. Med udgangspunkt i bogens ord, kan I gå på jagt efter ord med to eller tre stavelser (*Elias, tingene, ødelagt* – og på bagsiden: *lineal, delene*).

Fonologisk opmærksomhed

Gå på "omvendt" ordjagt i bogen og find ord i bogen der begynder med fx /t/. Brug evt. aktivitetsarkets opgave 3. Husk, at der også er t-ord på bagsiden.

Sig fx: *Nu læser jeg bogen igen. Lyt godt efter: Når jeg læser et ord, der starter med /t/, så skal I række hånden op.* Husk at læse langsomt op og med overdreven tydelighed på begyndelseslyden.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 12) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og lav puslehistorier: Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Prøv også at starte med et *træ* eller *sidder*. Hvad sker der med indholdet? Tegn evt. til en af de nye sætninger.

Automatisering

I bogen er der mange højfrekvente ord, så den er særdeles velegnet til at træne automatisering. Lad eleverne læse højt for hinanden to og to. De kan starte med at læse hver for sig om med stille stemme. Side 9-14 kan de med fordel læse for hinanden to og to og med betoning.

Skrivning

På aktivitetsarket kan eleverne øve sig at skrive t-ord. Hvis de har bogen liggende åben foran sig, kan de få støtte til at skrive ordene.

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.

LÆSEGUIDE TRIN 5 Hvem scorer?

Mål

Forståelse

Forstå betydningen af anførelstegn, spørgsmålstegn og udråbstegn i teksten.

Ordforråd

Højfrekvente ord: ad, der, det, en, er, fra, har, hun, hvad, ikke, jeg, men, nu, op, selv, ser.

Indholdsord: banen, bolden, fri, hold, scorer, spiller.

Sproglig opmærksomhed

Fokuser på ordenes begyndelseslyde.

Fonologisk opmærksomhed

Opmærksomheden rettes mod ordenes begyndelseslyde og de tilsvarende bogstaver.

Automatisering

Læs hele bogen højt med betoning. Det må gerne lyde som en rigtig sportsreportage med masser af drama.

Introduktion til bogen

Kig på forside og bagside og tal om basketball. Hvem har prøvet at spille basketball? Hvad går det ud på? Hvilken slags bold bruger man osv. Måske er der en basketballkurv i skolegården? Tal også om forskellen mellem en fiktiv tekst og en fagtekst.

- Kig på titelbladet: Hvad sker der på billedet? Hvorfor holder dommeren bolden op?
- Side 3: Hvem har bolden? Og hvorfor har de andre armene oppe?
- Side 5: Hvem mon hun kaster til?
- Side 7: ... og hvem fik bolden? Hvad mon der nu sker?
- Side 9: Hvad mon der sker her? Læg mærke til den grønne trøje yderst til højre i billedet.
- Side 11: Hvem har nu bolden? Hvad er der sket?
- Side 13: Hvad mon spilleren fra det hvide hold nu gør?
- Side 15: Nu er der kun én side tilbage i bogen. Hvordan tror I bogen slutter?
- Side 16: Passer billedet med det, I gættede på? Tror I, bolden ryger i kurven, eller falder den ned igen? Hvis den ryger i kurven, hvem får så point?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser.

Når I har læst bogen

Kig på bagsiden: Hvilken bold og hvilket mål hører til spillet? Tal om bogens indhold:

- Hvordan sluttede bogen? Hvorfor mon spillerne råber "Jeg har!"?
- Læs side 6-9 igen. Hvad sker der egentligt?
- Hvad mon der kunne ske, hvis der havde været flere sider mere i bogen?

Sproglig opmærksomhed

Opmærksomheden rettes mod ordenes begyndelseslyde. Alle ordene i bogen – på nær ordene *og*, *hvad*, *hvem*, *hvide* – har en tydelig begyndelseslyd. Gå på ordjagt i bogen med udgangspunkt i begyndelseslyden /b/ – *basketball* starter også med b, men ordet står ikke i bogen. Sig /b/-lyden tydeligt og genlæs alle ordene, som starter med b.

Fonologisk opmærksomhed

Vær opmærksom på ordet *op*, som starter med et o, der lyder som /å/, og ordene *hvad*, *hvem*, *hvide*, som alle starter med et stumt h.

Gå på jagt i bogen og find ord, der begynder med /h/: *hvem*, *har*, *helt*, *hun*, *hvad*, *hold*, *hvide*. Sig ordene tydeligt og skriv dem evt. op på et ark. Tal om forskellen mellem begyndelseslyd og begyndelsesbogstav.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 2) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og saml sætningen igen. Den er svær, for der er mange tegn i sætningen. Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Tal om hvilken betydning tegnene (anførselstegn, udråbstegn og punktum) har. Kig på teksten på forsiden. Der er også et tegn (spørgsmålstegn). Hvilken betydning har det her?

Automatisering

I bogen er der mange højfrekvente ord, så den er særdeles velegnet til at træne automatisering. Lad eleverne læse højt for hinanden to og to. De må gerne overdrive dramatikken, så det lyder som en rigtig sportsreportage!

Skrivning

Tag billeder af en basketball- eller fodboldkamp i skolegården. Skriv en ny bog om kampen og brug bogen som skabelon (Parallelskrivning). Skriv fx: "Jeg har!" råber Emil. / Emil ser Laura, som er helt fri. / "Jeg har!" råber Laura. Hun prøver at score ...

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.

LÆSEGUIDE TRIN 5 Karl og Oliver

Mål

Forståelse

Genfortæl historien ved hjælp af bogens billeder.

Ordforråd

Højfrekvente ord: de, det, dig, din, en, er, far, god, gå, går, hen, hvad, i, jeg, kan, med, men, må, ned, nu, og, også, på, siger, skal, til, vi, være.

Navne: Buller, Karl, Oliver.

Indholdsord: banjo, lytter, musik, sms, spiller, åen.

Sproglig opmærksomhed

Fokus på ordenes begyndelseslyde. Der indgår også emoji'er som erstatning for ord/sætninger i teksten

Fonologisk opmærksomhed

Fokus på begyndelseslyden /s/.

Automatisering

Læs uden at bruge fingeren til at pege i teksten.

Introduktion til bogen

Læs bogens titel og kig på forsidebilledet. Fortæl at Karl har rød trøje på, hunden hedder Buller, og Oliver har ternet skjorte på, så navnene bliver indøvet sammen med introduktionen. Kig på bagsiden. Hvad mon der sker i bogen?

- Læs titelbladet og tal om billedet. Repeter drengenes navne.
- Side 2-3: Hvem mon Karl sender sms til? Kig på emoji'erne på side 3. Hvad mon Karl skriver?
- Side 4-5: Hvad laver Oliver? Kig på emoji'erne på side 4. Hvad mon Oliver skriver?
- Side 6-7: Hvad kan man se? Få eleverne til at opdage, at Oliver er hjemme, og Karl bliver kørt derhen. Karl har banjo med. Var der mon nogen, der havde gættet det ud fra Oliver's sms?
- Side 8-9: Hvad sker der nu? Mon nogen kan huske, hvad hunden hedder?
- Side 10-11: Hvor er de henne? Hvad mon de laver?
- Side 12-13: Hvor er de henne? Hvad mon de laver?
- Side 14-15: Læg mærke til, at det er blevet aften. Hvad laver de? Vidste vi (fra sms'erne), at det nok skulle ske? Nu er der kun én side tilbage i bogen. Hvordan mon den ender?
- Side 16: Hvad mon de kan se i kikkerten? Hvordan passer det til jeres forudsigelser?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser. Undlad evt. at læse emojiene. De mange ord, som erstatter disse, kan skabe 'uro' i fortællingen, når der skal holdes fokus på sproget.

Når I har læst bogen

Tal om bogens handling: Brug bogens bagside til at repetere, hvad der skete i bogen.

- Brug aktivitetsarkets opgave 2 til at tale om, hvad der sker i bogen.
- Hvis bogen havde været længere, hvad mon der så kunne være sket?

Sproglig opmærksomhed

På side 3 og side 4 indgår emoji'er i teksten. Tal om, hvad hver enkelt emoji kan betyde. Vækkeuret kan fx betyde: Hvornår skal jeg komme?, og terningen: Skal vi spille? Tegn eventuelt emoji'en og skriv sætningen, så det tydeliggøres, hvor mange ord en emoji kan erstatte. Tal også om, at emoji'erne kan tolkes forskelligt.

Fonologisk opmærksomhed

Gå på "omvendt" ordjagt i bogen og find ord i bogen der begynder med fx /s/. Brug evt. aktivitetsarkets opgave 3.

Sig fx: *Nu læser jeg bogen igen. Lyt godt efter: Når jeg læser et ord, der starter med /s/, så skal I række hånden op.* Husk at læse langsomt op og med overdreven tydelighed på begyndelseslyden.

Vær opmærksom på ordene *og*, *om*, *også*, *op*, som alle starter med et o, der lyder som /å/, og ordet *hvordan*, som starter med et stumt h.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 12) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og lav puslehistorier. Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Prøv også at starte med *en pige*, *en hest* eller *vinker*. Hvad sker der med indholdet? Tegn evt. til en af de nye sætninger. Tillad evt. at nogle ord udelades, så de fx kan tegne *En hest vinker til en pige*.

Automatisering

I bogen er der mange højfrekvente ord, så den er særdeles velegnet til at træne automatisering. Lad eleverne læse højt for hinanden to og to. Læs gerne bogen flere gange.

Skrivning

På aktivitetsarket kan eleverne øve sig at skrive s-ord. Hvis de har bogen liggende åben foran sig, kan de få støtte til at skrive ordene.

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.

LÆSEGUIDE TRIN 5 Når enden er god ...

Mål

Forståelse

Forudsig handling ud fra titel og forsidebillede.

Ordforråd

Højfrekvente ord: at, bliver, de, der, det, en, er, god, har, han, hun, hvad, i, kan, mange, meget, når, os, på, se, ser, sin, var.

Navne: Bella, Hugo, Luna, Mini.

Indholdsord: brød, byen, dagen, dårlig, frokost, hale, klovn, krus, mælk.

Sproglig opmærksomhed

Fokus på sætningernes længde.

Fonologisk opmærksomhed

Fokus på begyndelseslyden /d/.

Automatisering

Læs hele bogen med stille stemme. Læs derefter bogen to og to:

Den ene læser teksten, den anden læser taleboblerne.

Introduktion til bogen

Når enden er god ... er den anden bog om familien, som er præsenteret på bogens bagside. Måske kan I huske, hvad den første bog i serien (*Bella løber væk*) handlede om?

Bogens titel er starten på en talemåde. Mon der er nogen, som kender resten af udtrykket? Ud fra titel og forsidebilledet kan I prøve at forudsige handling.

- Læs titelbladet og kig på billedet: Hvad kan man se på billedet? Hvordan passer det sammen med jeres forudsigelse af bogen?
- Side 2-3: Hvorfor mon både far og Luna ser utilfredse ud? Hvordan passer det til jeres forudsigelser?
- Side 4-5: Hvad sker der? Hvordan passer det til jeres forudsigelser?
- Side 6-7: Hvad sker der nu? Hvorfor ser Emil ud til at være utilfreds, mens de andre smiler. Hvem har mon fået en god ide?
- Side 8-9: Hvor mon de nu er henne? Hvad ser de? Hvordan har de det?
- Tal om de næste opslag på samme måde
- Side 14-15: Hvad sker der nu? Der er kun én side tilbage. Hvordan mon bogen slutter?
- Se side 16: Hvordan har de det nu? Hvorfor mon alle er glade, når dagen nu er startet så dårligt? Hvordan passer det til jeres forudsigelser?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser.

Når I har læst bogen

Tal om bogens handling: Hvad gik galt den dag? Hvad gik godt?

- Brug aktivitetsarkets opgave 2 til at tale om, hvad er sket.
- Måske er der nogen, der har også har oplevet, at noget er startet dårligt, men endt godt? Fortæl om det. Tænk I tilbage på det som en god eller dårlig oplevelse?
- Tal om betydningen af talemåden *Når enden er god, er alting godt*.

Sproglig opmærksomhed

I bogen er der sætninger af meget forskellig længde. Tæl ord i sætningerne og find de længste sætninger i bogen. Hvor mange ord er der i dem? Der er to sætninger med 8 ord i hver: hhv. side 10 og 14/15. Der er flere sætninger med 7 ord.

Fonologisk opmærksomhed

Gå på "omvendt" ordjagt i bogen og find ord, der begynder med fx /d/: *dårlig, dagen, driller, der, det, De, dejlig* – se også aktivitetsarket opgave 3.

Sig fx: *Nu læser jeg bogen igen. Lyt godt efter: Når jeg læser et ord, der starter med /d/, så skal I række hånden op.* Husk at læse langsomt op og med overdreven tydelighed på begyndelseslyden.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 4) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og lav puslehistorier: Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Prøv også at starte med *Bellas* eller *træder*. Hvad sker der med indholdet? Tegn evt. til en af de nye sætninger.

Brug den første opgave på aktivitetsarket til at øve navnene.

Automatisering

I bogen er der mange højfrekvente ord, så den er særdeles velegnet til at træne automatisering. Lad eleverne læse højt for hinanden to og to. Den ene kan læse teksten, den anden kan læse taleboblernes.

Skrivning

På aktivitetsarket kan eleverne øve sig at skrive ord, der begynder med d. Hvis de har bogen liggende åben foran sig, kan de få støtte til at skrive ordene.

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.

LÆSEGUIDE TRIN 5 Oscar skal sove hos Felix

Mål

Forståelse

Genfortæl historien ved hjælp af bogens billeder.

Ordforråd

Højfrekvente ord: at, bare, bliver, de, det, et, far, helt, i, ikke, kan, med, men, må, ned, nu, og, op, på, siger, skal, så, to, var, ved.

Navne: Felix, Oscar.

Indholdsord: hopper, sove, haven, hopper, maven, sengen.

Sproglig opmærksomhed

Fokus på ordenes begyndelseslyde.

Fonologisk opmærksomhed

Fokus på begyndelseslyden /h/.

Automatisering

Læs bogen med betoning. Man skal kunne høre på stemmen, når drengene har det rigtig sjovt. Og man skal kunne høre, når det går galt.

Introduktion til bogen

Tal på bogens forside og titel. Hvad laver drengene? Fortæl at Oscar har gul bluse på, og Felix har rød bluse på, så eleverne bliver fortrolige med navnene. Kig på bagsiden. Hvad mon der kommer til at ske i bogen?

- Læs titelbladet og tal om billedet: Repeter drengenes navne. Hvad mon de taler om?
- Side 2-3: Hvad laver Oscar og Felix?
- Side 4-5: Hvordan ser far ud? Hvorfor mon han ser sådan ud?
- Side 6-7: Hvad sker der nu? Hvordan har drengene det?
- Side 8-9: Hvad sker der nu? Hvad mon de så finder på?
- Side 10-11: Hvad gør de nu? Hvad mon de så finder på?
- Side 12-13: Hvad sker der? Hvad mon der nu vil ske?
- Side 14-15: Hvordan har drengene det nu? Nu er der kun én side tilbage i bogen. Hvordan mon bogen ender?
- Side 16: Hvorfor mon de sover på gulvet? Hvordan tror I, de har det? Hvad mon far siger? Passer slutningen til det, I forudsagde?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser.

Når I har læst bogen

Tal om bogens handling: Brug bogens bagside til at repetere, hvad der skete i bogen.

- Brug aktivitetsarkets opgave 2 til at tale om, hvad der sker i bogen.
- Hvis bogen havde været længere, hvad mon der så kunne være sket?
- Mon der er nogen, som har prøvet at hoppe i sengen uden at få lov? Hvad skete der?
- Er der mon nogen, som har prøvet at blive flov over noget? Hvad var der sket?

Sproglig opmærksomhed

I bogen er der ikke så meget tekst, men sætningerne af meget forskellig længde. Tæl ord i sætningerne og find den længste sætning i bogen. Hvor mange ord er der i den? Der er 11 ord i sætningen side 10-11.

Fonologisk opmærksomhed

Gå på "omvendt" ordjagt i bogen og find ord i bogen der begynder med fx /h/. Brug evt. aktivitetsarkets opgave 3.

Sig fx: *Nu læser jeg bogen igen. Lyt godt efter: Når jeg læser et ord, der starter med /h/, så skal I række hånden op.* Husk at læse langsomt op og med overdreven tydelighed på begyndelseslyden.

Vær opmærksom på ordene *og, op, Oscar*, som alle starter med et o, der lyder som /å/.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 2) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og lav puslehistorier: Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Prøv også at starte med *i nat, Felix* eller *skal*. Hvad sker der med indholdet? Tegn evt. til en af de nye sætninger.

Automatisering

I bogen er der mange højfrekvente ord, så den er særdeles velegnet til at træne automatisering. Lad eleverne læse højt for hinanden to og to. Læs med betoning, så man kan høre hvor vildt det går for sig!

Skrivning

På aktivitetsarket kan eleverne øve sig at skrive navnene og ord, der begynder med h. Hvis de har bogen liggende åben foran sig, kan de få støtte til at skrive ordene.

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.

LÆSEGUIDE TRIN 5 Rutsjebanen

Mål

Forståelse

Opmærksomhed på tekst i billeder og talebobler og forstå betydningen af anførselstegn, spørgsmålstegn og udråbstegn i teksten.

Ordforråd

Højfrekvente ord: bliver, den, det, en, er, have, i, igen, ikke, ind, jeg, kom, lidt, lille, men, ned, nej, noget, nu, og, også, op, siger, skal, til, var, vi, vil.

Navne: Emil, Hugo.

Indholdsord: billet, penge, popcorn, Spejlsalen, toget, tyggegummi, rutsjebanen.

Sproglig opmærksomhed

Fokus på stavelser.

Fonologisk opmærksomhed

Fokus på begyndelseslyden /p/.

Automatisering

Læs bogen to og to med betoning.

Introduktion til bogen

Rutsjebanen er den tredje bog om familien, som er præsenteret på bogens bagside. Måske kan I huske, hvad de tre andre (*Bella løber væk*, *Når enden er god ...*) handlede om?

Ud fra titel og forsidebilledet kan I prøve at forudsige handling. Hvem mon skal på tur i forlystelsesparken? Hvad mon de skal prøve? Hvad mon der er med rutsjebanen?

- Læs titelbladet og kig på billedet. Hvad kan man se på billedet? Hvad mon Hugo tænker på?
- Side 2-3: Hvad kan I se på billedet? Hvad laver hhv. Luna, Hugo, Emil og far? Hvad mon de skal nu?
- Side 4-5: Hvad sker der? Hvorfor viser Emil sine tomme lommer?
- Side 6-7: Hvor skal de nu hen? Hvorfor slår Emil ud med armene? Hvordan ser de ud i spejlene?
- Side 8-9: Hvad laver Emil?
- Side 10-11: Hvorfor mon Hugo ser sådan ud? Hvor skal de hen?
- Side 12-13: Kig på Hugos ansigt. Hvordan mon han har det?
- Side 14-15: Hvad sker der nu? Der er kun én side tilbage. Hvordan mon bogen slutter?
- Se side 16: Hvad mon der er i Hugos hår? Tror I, de begge to kunne lide turen i rutsjebanen? Hvordan passede slutningen med jeres forudsigelser?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser. Husk at i denne bog er der tekst både under, over og i billederne.

Når I har læst bogen

Tal om bogens handling: Hvad oplevede drengene? Hvordan sluttede bogen?

- Brug aktivitetsarkets opgave 2 til at tale om, hvem der gjorde hvad.
- Er der nogen, som har prøvet at skulle op i en lidt for vild forlystelse eller fx i et lidt for højt klatretårn på en legeplads? Hvordan føles det, når man skal op i noget, man synes er lidt for vildt?
- Hvis der havde været flere sider i bogen, hvad kunne der så være sket?

Sproglig opmærksomhed

I bogen er der tre ord med mere end fire stavelser: *rutsjebanen*, *slikkepinden*, *tyggegummi*, og et ord med tre stavelser: *spejlsalen*. Sig ordene tydeligt. Klap stavelser. Skriv evt. ordene på en strimmel, prik vokaler under og klip op i stavelser. Saml ordene igen.

Fonologisk opmærksomhed

Gå på "omvendt" ordjagt i bogen og find ord, der begynder med fx /p/: *prøve*, *popcorn*, *pyt*, *penge*, *pakke* – se også aktivitetsarket opgave 3.

Vær opmærksom på ordet er, hvor e'et lyder som /æ/, ordene *ind* og *ikke*, som begge starter med et i, der lyder som /e/, samt ordene *og*, *også*, *op*, som alle starter med et o, der lyder som /å/.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 10) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og lav puslehistorier: Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Prøv også at starte med *siger*, *vi* eller *Hugo*. Hvad sker der med indholdet? Brug den første opgave på aktivitetsarket til at øve navnene.

Automatisering

I bogen er der mange højfrekvente ord, så den er særdeles velegnet til at træne automatisering. Lad eleverne læse højt for hinanden to og to. Den ene læser venstre side og Emils replikker, den anden læser højre side og Hugos replikker.

Skrivning

På aktivitetsarket kan eleverne øve sig at skrive ord, der begynder med p. Hvis de har bogen liggende åben foran sig, kan de få støtte til at skrive ordene.

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.

LÆSEGUIDE TRIN 5 Sikke en fest!

Mål

Forståelse

Forudsig handling ud fra bogens titel samt billeder på forside og bagside.

Ordforråd

Højfrekvente ord: alle, de, det, en, har, men, nu, og, sig, siger, skal, så, to, vi, vil.

Indholdsord: aber, bier, dovendyr, dyrene, elefanten, fest, frøer, fugle, musik, sikke.

Sproglig opmærksomhed

Fokus på stavelser.

Fonologisk opmærksomhed

Fokus på begyndelseslyden /s/.

Automatisering

Læs bogen uden at pege på ordene i bogen.

Introduktion til bogen

Sikke en fest! er en fortælling om nogle dyr i regnskoven. De fleste keder sig, for der sker ikke rigtig noget, men dovendyrene har det skønt!

Ud fra titel og forsidebilledet kan I prøve at forudsige handling og måske også sætte navn på dyrene? Kig også på bagsiden. Hvem mon spiller musik til festen? Begrund jeres gæt.

- Læs titelbladet og kig på billedet: Hvem kan man se på billedet? Hvad mon de laver?
- Side 2-3: Hvad kan I se på billedet? Hvad laver aberne? Fortæl at de hører en lyd: BUM! BUM! BUM! – hvad mon det kan være? Hvordan mon de reagerer på det?
- Side 4-11: Tal om de næste opslag på samme måde.
- Side 12-13: Hvad sker der nu? Hvordan har dyrene det?
- Side 14-15: Hvad laver de? Der er kun én side tilbage. Hvordan mon bogen slutter?
- Se side 16: Hvad mon der sker? Har dyrene det godt? Hvordan passede slutningen med jeres forudsigelser?

Læs bogen

Læs bogens titel og titelbladet sammen. Repeter, hvad man skal huske, når man læser en bog: Tænk over handlingen, kig på billederne, kig på ordene, læs dem og lyt efter hvilken lyd, de starter med. Tænk over, om det lyder rigtigt, når man læser.

- Læs bogen igennem. Peg på ordene, mens du læser.

Når I har læst bogen

Tal om bogens handling: Hvad skete der? Hvorfor kedede de fleste dyr sig, mens dovendyrene havde det godt?

- Brug aktivitetsarkets opgave 2 til at tale om, hvem der gjorde hvad.
- Er der nogen, som har prøvet at kede sig? Hvad gjorde I så?
- Hvis der havde været flere sider i bogen, hvad kunne der så være sket?

Sproglig opmærksomhed

I bogen er der et ord med fire stavelser: *elefanten* og to ord med tre stavelser: *dovendyr*, *dyrene*.

Sig ordene tydeligt. Klap stavelser. Skriv evt. ordene på en strimmel, prik vokaler under og klip op i stavelser. Saml ordene igen.

Fonologisk opmærksomhed

Alle ord – på nær o'et i ordet *og* – har bogstavets standardlyd som begyndelseslyd, og den gentagne sætningsstruktur gør bogen relativt let at lære at læse.

Sig en bogstavlyd – fx /a/ (aber), /e/ (en, elefanten), /b/ (bum, bier) eller /f/ (fest, frøer, fugle) og lad eleverne gå på jagt i bogen efter ord, der starter med den lyd.

Som oplæg til opgave 3 på aktivitetsarket kan du sige: *Nu læser jeg bogen igen. Lyt godt efter: Når jeg læser et ord, der starter med /s/, så skal I række hånden op.* Husk at læse langsomt op og med overdreven tydelighed på begyndelseslyden.

Ordgenkendelse

Klip puslehistorien (sætningen fra side 10) ud fra aktivitetsarket. Klip strimlen op i ord og lav puslehistorier: Nogen vil kunne lægge sætningen uden at kigge i bogen, andre har brug for støtte fra bogen. Alle skal pege på ordene, mens de læser sætningen. Prøv også at starte med *vil* eller *alle*. Hvad sker der med indholdet?

Brug den første opgave på aktivitetsarket til at øve navnene.

Automatisering

Læs bogen med stille stemme. Læs bogen flere gange. Prøv at læse uden at pege på ordene i bogen.

Skrivning

På aktivitetsarket kan eleverne øve sig at skrive ord, der begynder med s. Hvis de har bogen liggende åben foran sig, kan de få støtte til at skrive ordene.

Når bogen kommer med hjem

Husk at fortælle forældrene, at de ikke skal stave ordene, som deres barn ikke kan læse. De skal bare forære ordet til barnet.